

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 17. november 2025
(OR. en)

Institutsioonidevaheline
dokument:
2025/0295(NLE)

14620/25
ADD 1

LIMITE

ENV 1125
WTO 100

SEADUSANDLIKUD AKTID JA MUUD DOKUMENDID

Teema: Lisa: NÕUKOGU OTSUS Euroopa Liidu nimel võetava seisukoha kohta ohustatud looduslike looma- ja taimeliikidega rahvusvahelise kauplemise konventsiooni osaliste konverentsi 20. koosolekul (CITES CoP20) (Samarkand, Usbekistan, 24. november – 5. detsember 2025)

1. LISA

Liidu seisukoht põhiküsimustes, mis tulevad arutlusele ohustatud looduslike looma- ja taimeliikidega rahvusvahelise kauplemise konventsiooni osaliste konverentsi 20. koosolekul (CITES CoP20) (Samarkand, Usbekistan, 24. november – 5. detsember 2025)

A. Üldised kaalutlused

1. Liit peab ohustatud looduslike looma- ja taimeliikidega rahvusvahelise kauplemise konventsiooni (CITES) üheks peamiseks bioloogilise mitmekesisuse säilitamist ja looduslike liikidega kaubitsemise vastast võitlust käsitlevaks rahvusvaheliseks konventsiooniks.
2. Liit peaks CITESi osaliste konverentsi 20. koosolekuks (CITES CoP20) võtma vastu ambitsioonika seisukoha kooskõlas liidu asjaomaste poliitikameetmete ja rahvusvaheliste kohustustega, eelkõige ÜRO kestliku arengu eesmärkidega, bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni raames vastu võetud Kunmingi-Montreali üleilmse elurikkuse raamistikuga, CITESi strateegilise visiooniga ja ÜRO Peaassamblee resolutsiooniga 79/313 ebaseadusliku looduslike liikidega kaubitsemise vastu võitlemise kohta. Liidu seisukoht peaks ühtlasi aitama saavutada liidu tasandi eesmärke, mis on seatud ELi elurikkuse strateegias aastani 2030, ELi läbivaadatud tegevuskavas looduslike liikidega kaubitsemise vastu võitlemiseks,¹ ELi lähenemisviisis, millega edendatakse kaubandust ja kestlikku arengut, ning Euroopa rohelises kokkuleppes.

¹ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Looduslike liikidega kaubitsemise vastu võitlemise ELi tegevuskava läbivaatamine“ (KOM(2022) 581).

3. Liidu prioriteedid CITES CoP20-l peaksid olema järgmised:
 - järgides teaduspõhist lähenemisviisi, reguleerida rahvusvahelist kauplemist selliste ohustatud looma- ja taimeliikidega, mille puhul kauplemine ületab kestlikku taset, ning
 - tugevdada rahvusvahelise üldsuse reaktsiooni looduslike liikidega kaubitsemisele.
4. Liit peaks CITES CoP20-l tagama, et liidu kui CITESi osalise staatust ja õigusi austatakse täielikult kooskõlas CITESi sätetega.
5. Liidu seisukohas peaks arvesse võtma CITESi mehhanismide võimalikku panust liikide kaitsestaatuse parandamisse ja tunnustama samal ajal nende riikide tehtud tööd, kes on võtnud kasutusele tulemuslikud kaitsemeetmed.
6. Liidetes kandmiste arv ja nende ellurakendamisega seotud CITESi menetluste keerukus on oluliselt suurenenud. Liit peaks tagama, et CITES CoP20-l vastu võetavates otsustes keskendutakse CITESi seisukohast olulistele küsimustele. Liit peaks tagama, et tehtavad otsused suurendavad CITESi tõhusust, vähendades mis tahes tarbetut halduskoormust ning leides praktilised, kulutõhusad ja toimivad lahendused rakendamise, nõuete täitmise tagamise ja järelevalvega seotud probleemidele.
7. Paljud CITES CoP20-l vastu võetavad otsused rakendab ellu CITESi alaline komitee, mis on osaliste konverentsi peamine allorgan. CITES CoP20-ks kindlaks määratud liidu seisukoht peaks seega ühtlasi olema aluseks liidu lähenemisviisile vahetult enne ja pärast CITES CoP20-t toimuval alalise komitee 79. ja 80. kohtumisel.

B. Konkreetsed teemad

8. CITES CoP20-le on esitatud kaalumiseks 51 CITESi liidete muutmise ettepanekut. Neist kaheksa on esitanud liit kas ettepaneku peamise või kaasesitajana ning liit peaks nende vastuvõtmist loomulikult ka toetama.
9. Liidu seisukoht peaks kõigi CITESi liidete muutmise ettepanekute puhul põhinema asjaomase liigi kaitsestaatusel ja mõjul, mida kauplemine selle liigi staatusele avaldab või võib avaldada. Selleks tuleks arvesse võtta kõige asjakohasemaid ja usaldusväärsemaid teaduslikke tõendeid kooskõlas resolutsiooniga Conf. 9.24 CITESi I ja II liite muutmise kriteeriumide kohta.
10. Eriolist tähelepanu tuleks pöörata ettepanekutega hõlmatud liikide levilariikide seisukohtadele. Muu hulgas on need peamine vahend nende inimeste panuse edastamiseks, kes elavad tihedas kontaktis loodusega, ja kelle teadmised, hool ning tegevus elurikkuse säilitamisel ja kestlikul kasutamisel on olulised CITESi tulemuslikuks rakendamiseks ja selle eesmärkide saavutamiseks.

11. Liit leiab, et üldjuhul tuleks CITESi loomakomitee, taimekomitee ja alalise komitee esitatud ettepanekuid CITESi liidete muutmiseks toetada. Samuti tuleks arvesse võtta CITESi sekretariaadi ning IUCNi ja TRAFFICu² ning kaubanduslikul eesmärgil kasutatavate mereliikide puhul ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsiooni (FAO) kaheksanda spetsiaalse nõuandva eksperdirühma hinnangut ettepanekute kohta.
12. Nõukogu otsuses (EL) 2025/1314³ pooldab liit järgmiste liikide kandmist liidesse:
- *Pelophylax epeiroticus*, *Pelophylax shqipericus*, *Pelophylax ridibundus* ja *Pelophylax lessonae* (veekonnad) CITESi II liitesse (edaspidi „II liide“) (jõustumisega 18 kuu pärast);
 - *Anguilla* spp. (angerjad) II liitesse (jõustumisega 18 kuu pärast);
 - *Centrophoridae* (astelhaid) II liitesse;

² Rahvusvaheline Looduse ja Loodusvarade Kaitse Liit (IUCN) ja TRAFFIC on spetsialiseerunud looduslike liikidega kauplemise küsimustele ja esitavad enne iga osaliste konverentsi CITESi liidete muutmise ettepanekute kohta põhjaliku hinnangu.

³ Nõukogu 23. juuni 2025. aasta otsus (EL) 2025/1314, mis käsitleb Euroopa Liidu nimel ettepanekute esitamist ohustatud looduslike looma- ja taimeliikidega rahvusvahelise kauplemise konventsiooni (CITES) liidete muutmiseks ning seisukohta, mis võetakse Euroopa Liidu nimel kõnealuse konventsiooni osaliste konverentsi 20. koosolekul (ELT L, 2025/1314, 30.6.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2025/1314/oj>).

- *Holothuria lessoni* II liitesse;
- *Actinopyga echinites*, *Actinopyga lecanora*, *Actinopyga mauritiana*, *Actinopyga miliaris*, *Actinopyga palauensis* ja *Actinopyga varians* (meripurad) II liitesse ning
- *Commiphora wightii* (india mürripuu) II liitesse.

Samuti on liit otsustanud kaasesitada ja toetada Panama ettepanekut viia CITESi II liitest üle CITESi I liitesse kanne *Carcharhinus longimanus* (pikkuim-hallhai) kohta ning Brasiilia ettepanekut kanda II liitesse *Galeorhinus galeus* (supihai) ja *Mustelus* spp. (kärphaid).

13. *Anguilla* spp. (angerjad) puhul peaks liidu seisukoht olema toetada võimalikult rangete meetmete vastuvõtmist eesmärgiga kaitsta liiki *Anguilla anguilla* (euroopa angerjas) ja teisi perekonda *Anguilla* kuuluvaid liike mittedahtsast kaubandusest ja ebaseaduslikust kaubandusest tuleneva edasise arvukuse vähenemise eest, võttes arvesse konventsiooniosaliste konverentsi kaalutavate eri meetmete ja otsuste vastastikust täiendavust ja koostoimet.
14. Liidu seisukoht looduslike liikidega kaubitsemist käsitlevate ettepanekute puhul peaks kajastama liidu terviklikku lähenemisviisi looduslike liikidega kaubitsemise tõkestamisele, mille kohaselt tuleb tegeleda sellise kaubitsemise algpõhjustega, tugevdada looduslike liikidega kaubitsemise vastu võitlemise õigus- ja poliitikaraamistikke, tagada tulemuslik kehtivate normide jõustamine ning soodustada looduslike liikidega kaubitsemise vastaseid ülemaailmseid partnerlusi, nagu on kirjeldatud ELi läbivaadatud tegevuskavas looduslike liikidega kaubitsemise vastu võitlemiseks.

15. Samuti peaks liit toetama algatusi, mis aitavad suurendada asjaomaste ametiasutuste suutlikkust ning jagada teavet ja parimaid tavasid, et paremini rakendada CITESit ja tõhustada päritolu-, transiidi- ja sihtriikide koostööd.
16. Liit märgib, et konventsiooniosalised on esitanud mitu ettepanekut, mis käsitlevad rahvusvahelist elevandiluuga ja ninasarvikusarvedega kauplemist. Liit leiab, et nendega kauplemise taastamise tingimused ei ole täidetud ega toeta nimetatud kauplemise taasavamise ettepanekuid CoP20-1. Seoses kohalike elevandiluu ja ninasarvikute sarvede turgudega peaks liit CITESi kohaldamisala piires jätkuvalt toetama parimatel kättesaadavatel tõenditel põhinevaid proportsionaalseid ja tulemuslikke meetmeid.
17. Liit märgib, et CITESi laiendamine liidete muutmiseks ja täiendavate liikide lisamiseks või nende loetelustaatuse muutmiseks on märkimisväärselt suurendanud CITESi raames tehtava töö mahtu ja keerukust ning seab üha suuremaid nõudmisi CITESi sekretariaadile, komiteedele ja konventsiooniosalistele. Samal ajal ei ole rahastamine selle suurenenud töökoormusega samaväärselt kasvanud. Liit peaks neid arengusuundi nõuetekohaselt arvesse võtma, kui ta määrab kindlaks oma prioriteedid CITES CoP20-ks ning kui tuleb arutlusele CITESi sekretariaadi tulevane eelarve.
-